

List izhaja od oktobra 1947
kot tedenik — Od 1. januarja 1958 kot poltednik — Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih, sredah in sobotah

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENSKO

Produktivnost

Z uvažanjem sodobnejših proizvodnih procesov, z izboljšanjem organizacije dela in z nadaljnji izpopolnjevanjem sistema delitve dohodka smo preteklo leto tudi na Gorenjskem povečali produktivnost dela za 3 odstotke. To je sicer nekoliko slabše kot smo predvidevali, na kar pa je v prejšnjih meseциh vplival obseg rekonstrukcij v industriji. Kljub temu pa se je produktivnost v tej panogi povečala za 5 odstotkov. To je ob upoštevanju dveh dejstev že omenjenih rekonstrukcij in števila zaposlenih, ki se lani v primerjavi z letom 1961 ni povečalo — končno še dokaj razveseljiv podatek.

Povečanje produktivnosti dela bo v našem gospodarskem življenju igralo še naprej pomembnejšo vlogo, da ne rečemo odločilno vlogo. Iz tega je mogoče sklepati, da bo tudi v naših delovnih kolektivih treba stalno nadaljevati boj za dvig delovne storilnosti. Tako so na primer tudi vsi sklepli, ki jih je na zadnjem zasedanju porazpravi o poročilu o gibanju gospodarstva sprejet okrajni ljudski odbor, usmerjeni dejansko prav v to oziroma v povečanje proizvodnje, kar je med drugim tudi posledica večje produktivnosti.

Naša pogosta slabost na vseh področjih je, da prepogosto razpravljamo le o načelnih ugotovitvah. Tako tudi pri povečanju produktivnosti dela vidimo le teoretične postavke, premalo pa se prizadevamo, da bi te prenesli na določene primere in šele na podlagi te razprave sprejemali potrebe ukrepa.

Kot eden izmed takih primerov, ki je marsikje dokaj pereč, je prepocasno obračanje obratnih sredstev. Zaradi nizkega koeficiente obračanja je treba imeti večja obratna sredstva, kar povzroča pritisak na ustreerne fonds oztroma banke. Tako lani je primer podjetja v povprečju niso čutili pri svojem poslovanju pomanjkanja obratnih sredstev, pač pa je bilo pogosto pereče prav vprašanje pomanjkanja lastnih obratnih sredstev.

Letos naj bi torej s pospešenim tempom težili za povečano proizvodnjo in povečanim izvozom. Prav v zvezi s slednjim pa je zanimalna ugotovitev, ki se čedalje bolj uveljavlja, da bomo finančni efekti pri izvozu povečali le z boljšim izkorisčanjem obstoječih zmogljivosti in z znižanjem proizvodnih stroškov, ne pa s povečanjem izvoznih premij. Povečano proizvodnjo pa nam razen koncentracije in kooperacije lahko zagotovi tudi specializacija.

Zato bomo letos ustrezno s pospeševanjem specializacije voditi tudi potrebno politiko investiranja.

Ne glede na to, da sta tipizacija in standardizacija značilni obliko visoko razvite specializacije, pa je treba o tem razmisljati v naših delovnih kolektivih že sedaj. Zlasti to velja za tipizacijo, medtem ko je uvedba standardizacije bolj ali manj v pristojnosti državnih organov.

Hkrati s tem naj omenjimo vedno večjo zahtevo gospodarskega Nadaljevanja na 2. strani 1

KRANJ, SREDA, DNE 20. FEBRUARJA 1963

LETO XVI. — ST. 21 — CENA 10 DINARJEV

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice,

Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič —

Izdaja časopisno podjetje »Gorenjski tisk«

Urejuje uredniški odbor — Glavni ured. Slavko Beznik — Odgovorni urednik Gregor Kocijan

Zakaj tolikšen porast stroškov

Visoko povečanje izdatkov za zdravstvo in zdravljenje v naravnih zdraviliščih — Od najnižjih izdatkov za enega zavarovanca smo se povzpeli na mesto — daleč pred vsemi ostalimi slovenskimi področji

Lanskoletni obračun izdatkov in dohodkov bivšega okrajnega zavoda za socialno zavarovanje povzroča vsem, ki jim je pri srcu, da redni prispevki zavarancev krijejo tudi njihove potrebe po zdravstvenem varstvu, precej skrbi. Kako tudi ne, saj podatki iz obračuna postavljajo vse dosedanje izkušnje dobesedno na glavo. Prvikrat se je zgodilo, da je območje Gorenjske s primanjkljajem zdravnika zelo daleč za druga slovenska območja. Razen izdatkov za investicije in nabavo inventarja so se vse vrste izdatkov močno dvignile.

Zelo močan porast so zabeležili pri zdravstvenih storitvah (v Kranju so se izdatki povečali kar za dvakrat), in to v veliki meri zaradi povišanja števila zdravilnih terapevtov in tako tudi večjega števila storitev. Prav tako je mogoče delno razložiti večje izdatke za zdravljenje v naravnih zdraviliščih, ker je zavod lansko leto v sodelovanju z nekaterimi drugimi institucijami organiziral in finansiral številna letovanja za zdravstveno ogrožene otroke. Drugi izdatki so težje razložljivi, zato komunalna zavoda za socialno zavarovanje sistematично proučujejo vzroke, ki so nanje vplivali. Prav gotovo je med pomembnejšimi faktorji tudi dejstvo, da je zdravstvena služba na Gorenjskem dobro razvita, mreža zdravstvenih zavodov pa gosta.

Po upoštevanju nekaterih pozavarovan so dobili končno vstopo primanjkljaja — 40 milijonov in pol. Lansko leto so bili povprečni izdatki na enega zavarovanca 45.773, letos pa 66.070 dinarjev. Prvi so bili skupaj z izdatki v mariborskem okraju najnižji v naši republiki, letos najnižji so pa za 10 tisoč dinarjev višji kot po ostalih območjih, kjer se gibljejo med 52 do 58 tisoč dinarji.

Samo območje bivšega celjskega okraja beleži za lansko leto primanjkljaj 9 milijonov dinarjev, vsa druga območja pa imajo tudi po nekaj 100 tisoč dinarjev presežka. Okrajni zavod za socialno zavarovanje Kranj je tudi lansko leto začel z več kot 242 milijoni predlanskih presežkov.

Brez primanjkljajev sta zaključili leta 1962 podružnici na Jesenicah in v Tržiču. V letu 1961 je bilo v Jesenjski komuni 88 milijonov dinarjev presežkov, lansko leto pa 34 milijonov, v tržiški komuni so presežki obakrat do-

segli več kot 18 milijonov dinarjev. Manjši je bil primanj-

klaj v Škofjeloški občini, in sicer 3 milijone in pol, vendar pa je bilo v predlanskem letu 14 milijonov dinarjev presežkov. Radovljiko območje je lansko leto še povečalo predlansko izgubo (od 21 na 31 milijonov dinarjev), najbolj kritično so se izdatki povisali na območju kranjske podružnice socialnega zavarovanja. Medtem ko je bilo na tem območju leta 1961 143 milijonov dinarjev presežka, je bilo lansko leto precej več kot 58 milijonov izgube. — S.

Kaj pričakujemo od zaključnih računov?

Bogate izkušnje

Kratek rok ne sme biti ovira, da ne bi dosegli glavnega cilja — Tehtne razprave v tržiških kolektivih

Letos je dosegzen rekord v izdelavi zaključnih računov. V najkrajšem roku — do 15. februarja so podjetja zbrala vse podatke in pokazatelje o lanskoletnem gibanju preizvodnje, o dohodku itd. Prejanka leta so to delo podjetja opravila še do konca marca. Sedaj niso vsa podjetja uspela opraviti tega v določenem roku. Izmed 30 gospodarskih organizacij v Tržiču jih je le 22 izdelalo te obračune do postavljenega roka. Na območju kranjske občine je izmed 85 obveznikov do časa samo 16 predložilo izdelane obračune in Škofiji Luki samo 3 izmed 58 obveznikov. Nekoliko bolje je med radovljiskimi podjetji, kjer je izmed 72 kolektivov 22 do časa izdelalo zaključne račune.

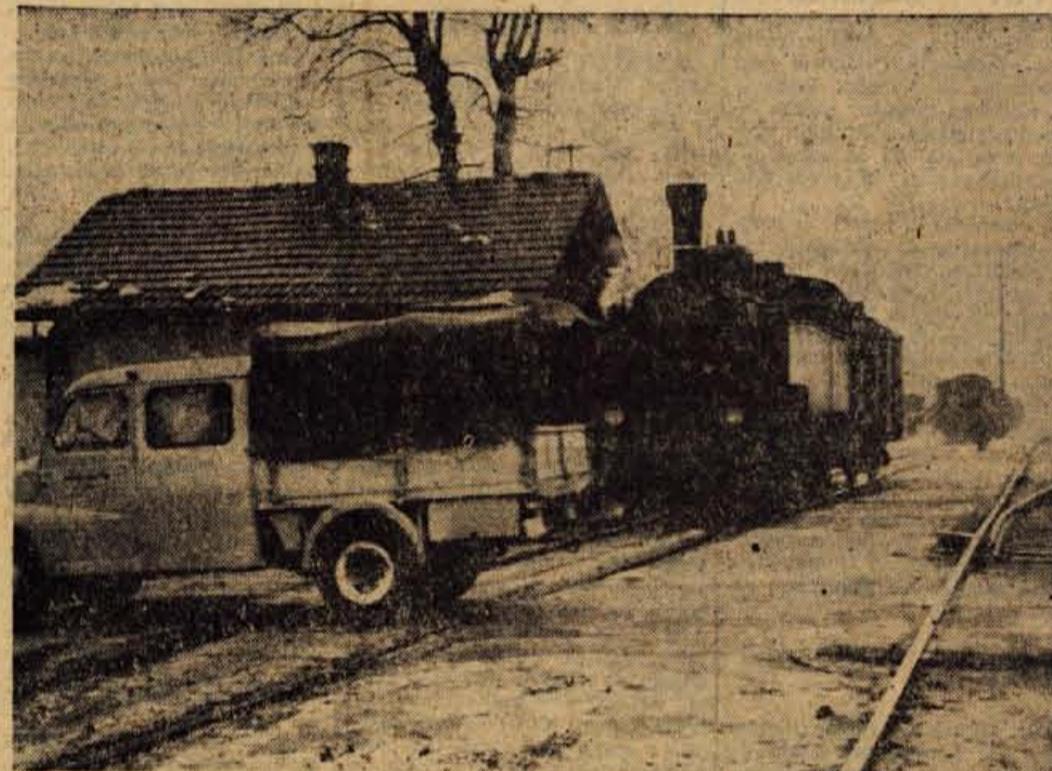
Tako bo letosna izdelava teh obračunov vsekakor omogočila re-

publiškim in zveznim organom, da bodo v kraškem roku prisli do izdelanih pokazateljev lanskoletnega gospodarjenja, da bodo lahko z zanesljivostjo proučili določene objektivne in subjektivne vplive in ob tem, če bo potrebno, izdelati morebitne predloge za nove ukrepe, ki naj bi sproščali priznavanje sposobnosti in odstranjevali nastajajoče ovire.

To pa je samo ena stran tega dela. Najpomembnejše pa je, da iz lanskih zbranih podatkov sami kolektivi pridejo do določenih zaključkov, in sicer da na lanskih izkušnjah ugotovijo dobre in slabše strani. Te izkušnje so zelo bogate spričo mnogih sprememb, do katerih je prišlo lani — revalorizacija osnovnih sredstev, prehod na plačano realizacijo, gradnja notranjega sistema delitve itd. Zaključni računi obsegajo 50 do 60 različnih obrazcev, pregledov, spiskov in primerjav. Med temi je prikazano gibanje proizvodnje, delitev dohodka, gibanje stroškov proizvodnje, delo komercialne službe in podobno. Stevilni podatki kažejo najrazličnejše probleme in težave, ki lahko zelo koristijo pri letosnjem in nadaljnjem gospodarjenju.

Moramo reči, da so kolektivi marsikje tudi razumeli to nalogu, zlasti kjer so sindikalne organizacije dale iniciativno. Ceprav je bil rok za dostavo kratek, so skušali seznaniti čimveč delavcev z glavnimi značilnostmi teh računov. Razen razprav pred delavskim svetom, ki so obvezne, so v mnogih podjetjih še iz tega ojega okvira. Po kranjskih podjetjih so pravzaprav te dni še predvidene te razprave. Po kolektivih jesenjskih občin so bile zelo živahne razprave zlasti v manjših podjetjih, kot na primer v Kovinodvoru, v Delikatesi itd. Zelo uspešne so bile te razprave v nekaterih tržiških kolektivih. V tamkajšnjem tovarni EPT so organizirali razprave za širok krog s članji svetov vseh ekonomskih enot, s članji vodstev vseh organizacij v podjetju in članji samoupravnih organov. Prav tako je bilo v tovarni Kos in srpsk in drugod. V tovarni Runo, kjer so klub lanskih lanskih težavam verjetno pozitivno zaključili lanskoletno poslovanje, so delavci

Nadaljevanje na 2. strani 2

Na Gorenji Savi v Kranju kljub dokaj prometnemu, a vendar slabo urejenemu križišču med železniško progno in cesto, še ni bilo večjih nesreč. Zaradi slabe urejenosti so večkrat nepriljubi zastoji v cestnem prometu, zato blilo prav, če bi v bližnji prihodnosti omenjeno križišče le uredili bolj sodobno.

Pred rekonstrukcijo gorenjske železniške proge

Dolgoročni načrti

Izmed 140 cestnih in železniških križišč je najbolj nevarno tisto pri Gošču — V prvih etapih naj bi uredili križišča in signalne naprave za večjo varnost prometa

Gorenjska je med prvimi slovenskimi pokrajinami, za katere izdelujejo regionalni urbanični načrt. Potrebe so tu naj-

bolj pereče, razvoj v zadnjih desetletjih verjetno najvišji, neži in stihija že povzroča hude posledice.

Razen urbaničnih načrtov o posameznih krajih in zazidalnih okoliših so v okviru regionalnega urbanističnega načrta še tri velike investicije oziroma objekti, ki so odločilnega pomena za življenje in razvoj na Gorenjskem. To so tako imenovana gorenjska magistrala kot podaljšek avtomobilskih cest — Bratstva in enotnosti — do meje, kot drugo po popolna rekonstrukcija gorenjske železniške proge in tretje — gradnja plinovoda skozi Gorenjsko do Jelenja.

Brez primanjkljajev sta zaključili leta 1962 podružnici na Jesenicah in v Tržiču. V letu 1961 je bilo v Jesenjski komuni 88 milijonov dinarjev presežkov, lansko leto pa 34 milijonov, v tržiški komuni so presežki obakrat do-

naprave in kraje, kjer se križa proga s cesto. Na tej proggi je samo 27 takih križišč, ki so vsaj delno urejena glede na promet. Toda 140 jih je še sedaj takih, ki so v nivoju, se pravi v isti višini, v kateri gre cestni promet čez tračnice. Načrt predvideva, da bi 88 takih križišč ukinili oziroma preusmerili promet na druga, dobro urejena bližnja križišča. Tako naj bi ostala samo še 52 takih križišč namesto sedanjih 140.

Najbolj kočljiva so tista križišča, kjer se cesta spušča navzdol na proggi in po drugi strani dviga. Tako pravijo prometni organi. Načrt nesreč je bilo na takem križišču pri vasi Godešič pri Škofiji Luki. Cesta je tam speljana čez železnično na ovinku, in to ob skrajno slabih preglednostih in v jami, po kateri teče železniški tir. Zelo kritično in nevarno je tudi križišče čez proggi v Lesčah in mnoga druga, zlasti v Gorenjski dolini. Pri tem pa ne gre zgolj za varnost in za hude posledice zaradi nesreč, marveč tudi za precejšen zastoj v prometu.

Za ureditev teh križišč bi bilo treba okrog 1.500 milijonov dinarjev. Priljo je že do razgovorov s predstavniki občin, vendar se noha občina ni našla teh možnosti in tudi v letosnjih družbenih načrilih to še ni prislo v poštovanju. Nadaljevanje na 2. strani 1

jasneje določiti, da ima občinsko skupnost vso pravico določati načelno politiko gospodarjenja v občini. Odborniki pa so tudi ugotavljali, da sedanji osnutek ne daje dovolj poudkarju industriji in obrtništvu kadrovanja in svetom. Sedanji število svetov pri ObLO naj bi ostalo še naprej, potrebno pa bi bilo ustanoviti še nekaj novih svetov (za komunalne zadeve, promet, urbanizem, gradnjo in druge).

Zelo živahn razpravo je dopolnil ljudski poslanec Jože Bergant, ki je med drugim rekel, da so prvi uspehi glede izdelave novega statuta že doseženi. Potrebe pa bodo še nadaljnje razprave, ki bodo sedanji osnutek še izpolnile. Nove predloge za izpolnitve pa bi morale dati predvsem razprave raznih družbeno-političnih organizacij, delavskih svetov, županij in občin. Gledje železniške menjilo, da bodo načrti postopoma uresničili — seveda ob sodelovanju z ljudskimi odbori. — Pravzaprav so ga že začeli z nekatimi večjimi deli na proggi, ki pa so vse do danes nepriljubljene. Načrt predvideva odstranitev sedanjih nevarnosti. Kot najbolj pereče omenjajo signalne

Nadaljevanje na 2. strani 3

All zadnje deževje že napoveduje pomlad? Upajmo — da. Dolge zime in mrza je bilo že dovolj

Skupščina Združenja borcev NOV radovljiske občine

Iskrena kritika

Ob tradicijah revolucionarne preteklosti oblikujmo socialistični lik človeka — Nezdravi tuji vplivi nas pri tem le ovirajo

Preteklo nedeljo je bila v Radovljici letna skupščina Združenja borcev NOV. Krajevne organizacije je zastopalo blizu sto delegatov, navzoč pa so bili tudi nekateri predstavniki družbenih in političnih organizacij občini. O delu in nalogah združenja sta poročala predsednik Ivan Zupan-Nestor in tajnik Franc Kolman. Posebno poldna in kritična je bila razprava. S skupščino so poslali pozdravno pismo predsedniku republike tovarništu Titu.

V minulem razdobju je občinsko združenje opravilo vrsto pomembnih nalog, ki imajo splošni družbeni značaj. Najuspešnejše je bilo delo v zvezi s spomeniškim

RADOVLJIŠKA KOMUNA

Varstvom. Prav ta dejavnost je v občini zelo razvita, saj na njenem območju obstaja 120 spomenikov, spomeniških plošč in obeležij ter grobišč. Vedno teh spomenikov so že preslikali in zbrali dokumentarno gradivo ter uredili album; pri nadaljevanju tega dela bodo sodelovale tudi krajevne organizacije. Nekaj spomenikov je bilo postavljenih tudi v preteklem letu: na Vogarju pri Bohinjski Bistrici, na Ovsishah in v Češnjici; na skupščini so predlagali, naj bi že v bližnji prihodnosti postaviti spomenike ali obeležja narodnemu heroju Jakobu Bernardu in Oskarju Pogačniku. Letos, 2. julija, bo poteklo tudi dvajset let od herojske bitke na Lipanci. Za to priložnost se bo moralno občinsko združenje še posebej pripraviti.

Zbiranje zgodovinskih predmetov iz NOB in raznega gradiva je v minulem razdobju dobro napre-

LETNI OBRAČUN AMD

BLED — Letne skupščine AMD Bled v soboto, 16. t. m., so se razen članstva udeležili tudi zastopniki sosednjih društav, šole, krajevne organizacije SZDL, odsotnika TNZ občine Radovljica in kot delegat republiškega odbora AMZ Slovenije Marjan Prijatelj.

Predsednik društva je v svojem iztečno pripravljenem poročilu seznanil udeležence z delom in uspehi društva, oziroma njegovih komisij. V nadaljevanju pa je nakanjal nekaj važnejših nalog, ki čakajo novi odbor.

V razpravi je set odseka TNZ Radovljica seznanil udeležence z nekatimi novostmi. Med drugim je opozoril, da bodo izpit za šefje A in B kategorij oddelj načrta v Radovljici in da bo tehnične pregledne vozil opravljali v prihodnje verjetno tudi Avtoservis na Bledu. Omenil je tudi predlog, po katerem naj bi del sredstev, ki jih plača Šoferski amater servis za tehnične pregledne vozila, oddelj daje prejela avto-moto društva.

Zastopnik jeseniškega avto-moto društva je obvestil člane blejskega društva, da društvo na Jesenicah opravlja v svoji rednini manjša popravila vozil za vse svoje člane in ponudil iste ugodnosti tudi vsem članom blejskega društva. Predsednik krajevnega odbora SZDL Bled je dal več koristnih napotkov za sodelovanje SZDL in AMD.

Društvo je delovalo v temih stikih s solami na svojem področju. V šolah na Bledu, v Bohinjski Beli, Ribnem in Gorjaj so učence sistematично seznanjali s prometnimi predpisi. V občinem okrajnem tekmovanju so učenci blejske šole dosegli prvo mesto v drugi težavnosti stopnji poznavanja prometnih predpisov. — P. N.

O RAZVOJU TURIZMA

BLED — Program perspektivnega razvoja turizma na Bledu so sicer sprejeli že predianskim, vendar pa sta razvoj turizma in praksa pokazala, da bo treba celotni program ponovno obravnavati in morda vnesti vsej vsaj nekatero spremembo ter dopolnila. Vrsta nalog, ki jih je nakazoval vedeti načrt o razvoju turizma, je bila že opravljena, pokazale pa so se nove, o katerih bo potreboval najprej temeljito razpravljati in jih proučiti, preden jih bodo reševali.

Svet za blagovni promet in turizem pri ObLO Radovljica je glede omenjenega problema sklenil poklicati nekatere predstavnike turističnega življenja na širši posvet, na katerem bodo sprejeli nekatera dopolnila na osnovi občinstva stanja in potreb. Takšen stopečega stanja in potreb. Takšen posvet so sklicali na Bledu za danes, 20. februarja. — B.

cejšnje razlike v minulem obdobju postopoma sicer odpravljali, vendar pa so kljub vztrajnim prizadevanjem občinskih in političnih organov ostale še prevelike. Ves prizadevanja pa ne bodo rodila sadov, če člani združenja borcev in Zveze komunistov ne bodo odločno spregovorili v koljeti tistega delavca z najnižjimi prejemki v delavskih svetih in v kolektivih, kjer sami delajo. Proses samouprave zahteva takšno metodo dela in ukrepanja. Z enotnim nastopom jn s pravilnimi zahtevami bi morali preprečiti vsakršno samovoljo vodilnih ljudi v podjetju že pri samem sestavljanju oziroma sprejemjanju pravilnikov o razdeljevanju osebnih dohodkov ali bodočih statutov delovnih organizacij. — J. B.

Občni zbor Društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav

Čakajo jih še pomembne naloge

JESENICE — V soboto zvečer je bil na Jesenicah II. redni letni občni zbor Društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jesenice, ki so se ga od članov udeležili tudi predstavniki družbenega upravljanja in uprave Zelezarne, OO LT, sindikalne organizacije in republiškega odbora DIATI. Predsednik Ravnik je v svojem Izvajajučem delu mnogo pobud in predlogov za uspešnejšo delo društva ter predvsem poudaril nujnost prehoda

naštevali težave, na katere nalejijo pri predlaganju izumov in izboljšav, se gostje podčrtali pomembnost dejavnosti društva. Predstavnik Zelezarne Stanko Ravnik je v svojem Izvajajučem delu mnogo pobud in predlogov za uspešnejšo delo društva ter predvsem poudaril nujnost prehoda

JESENISKI KOVINAR

iz kvantitete na kvalitetu. Predsednik republiškega odbora DIATI ing. Zupan je priznal pozitivno delo jeseniških izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav. Poučaril je, da se naša podjetja še premalo zavedajo, da so dolžna podpirati to dejavnost. Prof. Krsto Cazafura je v svojem izvajajučem delu inženirje, ki steje ob strani in se ne zvezdajo stavnove dolžnosti, posebno sedaj, ko je Zelezarna v rekonstrukciji. P. U.

UGODEN ZAKLJUČNI RACUN

JESENICE — Trgovoško podjetje Delikatesa na Jesenicah je v letu 1962 doseglo lep uspeh. Zaključni račun, o katerem je razpravljal delavski svet podjetja, kaže, da se je celotni dohodek povečal od 64 milijonov v letu 1961 na 84 milijonov v letu 1962.

Takšen uspeh so dosegli predvsem zaradi boljše delitve dela in modernizacije prodajaln v Mojstrani in na Jesenicah. V letu 1963 bo podjetje porabilo za investicije 23 milijonov. Zgradil bodo trgovski paviljon pod Mežakljo in specialno delikatesno trgovino Park na Jesenicah. Predvidevajo, da bodo pri tem porabili 8,5 milijona lastnih sredstev. Velika obremenitev za ta kolektiv so predvsem visoke najemnine za prostore, saj so znašale v letu 1962 4,2 milijona.

Da bi lahko realiziral plan za leto 1963 — predvideno je povračanje za 11 milijonov — bodo morali predvsem poskrbeti za bogatejšo izbiro proizvodov, povečati bo treba aktivnost nekaterih poslovalnic in resiti vprašanje reklame, ki je bila mnogokrat pomajkljiva. — F. B.

VSI NAJ BI OBISKOVALI POLITIČNO ŠOLO

JESENICE — Dva oddelka politične šole na Jesenicah sta v minulem tednu dala prve absolvente. Ker ima občinski komite ZK v programu 5 oddelkov politične šole, sta takoj po dovršenem delu prvega in drugega oddelka že pričela z delom tretji in četrti oddelki, medtem ko deluje peti oddelek v Kranjski gori. Predvidevajo, da se bo politične šole udeležili več kot sto članov ZK, razen tega pa naj bi jo na predlog ideološke komisije pri občinskem komitevu ZK obiskovali tudi vsi novo sprejeti člani. — P.

Ob Savi Dolinki

DRAMSKI ODSEK SVOBODE ŽIROVNICA je pomovil v nedeljo popoldne Trijnovičeve mladinsko igro Car in pastir. S predstavo so navdušili udeležence osnovne šole na Breznici. Ob opnovitvi igre je potreben poudariti, da je dramski odsek žirovničke Svobode, ki ga vodi Julka Dobrovanova, letos najbolj delovni odsek žirovničke Svobode. Ker študira isto delo jeseniško gledališče, se zanimalo za uprizoritev Carja in pastirja na Breznici tudi Jeseničani.

TABORNIKI PARTIZANSKEGA ODREDA JERLARJEV NA JESENICAH so letos posebno lepo dokazali svojo tabornarsko dolžnost. Skupno z jeseniško lovsko družino so se odločili za krmiljenje divjadi, ki zaradi izredno hude zime tripi, ker nimajo hrane. Na različna krmila v okolici Planine, Črnega vrha in Rovt so nanosili že prek 500 kg sena. Založili so 25 krmilcev in s tem mnogo pripomogli k temu, da bo divjadi lažje preživel letosno zimo.

MOJSTRANI bodo v nedeljo prvi tekme za memorijal Jožka Janša, velikatnega republiškega in državnega prveka v smučkih tekih in klasičnih disciplinah in međunarodnega reprezentanta v srednjeevropski konkurenči. Tekmovanja se bodo udeležili vsi tekmovalci, ki v sedanjem smučarskem športu pri nas nekaj pomenijo. Smučarji iz Mojstrane, Bohinja, Ravne Lvorence na Pohorju, Ljubljane, Kranja, Jesenic in drugih krajev bodo selektorjem in ljubiteljem smučarskega športa pokazali sposobnosti naših olimpijskih kandidatov. Tekmovalci bodo člani, mladinci in mladince.

DO ZDAJ TRI »ŠOLE ZA ŽIVLJENJE« — Jesenički je pripravila za jeseniško mladino že tri šole za življenje. Prav te dni je bila zaključena šola za življenje na Blejski Dobravi. Za to obliko izobraževanja vlaža med jeseniško mladino ogromno zanimanje. Skupno se je vseh treh šol udeležilo več kot sto mladih ljudi. Posamezne teme predvajajo priznani strokovnjaki, predvsem zdravnik in psiholog. Računajo, da bodo v letosnji sezoni pripravili skupno 12 šol za življenje. — F. B.

DO ZDAJ TRI »ŠOLE ZA ŽIVLJENJE«

JESENICE — Delavska univerza na Jesenicah je pripravila za jeseniško mladino že tri šole za življenje. Prav te dni je bila zaključena šola za življenje na Blejski Dobravi. Za to obliko izobraževanja vlaža med jeseniško mladino ogromno zanimanje. Skupno se je vseh treh šol udeležilo več kot sto mladih ljudi. Posamezne teme predvajajo priznani strokovnjaki, predvsem zdravnik in psiholog. Računajo, da bodo v letosnji sezoni pripravili skupno 12 šol za življenje. — F. B.

V ŽELEZARNI PRIPRAVLJajo STATUT PODJETJA

JESENICE — CDS Zelezarna na Jesenicah je že lanskoto imenoval komisijo za sestavo statuta podjetja. Komisija pripravlja teze za razpravo in pri tem upošteva spremembe, ki izhajajo iz dosedanjih izkušenj in prakse. Te teze bo komisija uveljavila in bo predložila osminko kot predlog za široko razpravo. Glavni komisiji pomaga komisija UO in IO sindikalna podjetja. Statut bo vseboval novosti in spremembe že sprejetih predpisov, o katerih bodo razpravljali vsi člani kolektiva ter sindikalne in osnovne organizacije ZK. — U.

GLAS v vsako hišo

Na Jesenicah v gledališču Toneta Čufarja v tem času študirajo kar tri dela. Na sliki pa vidimo najmlajšo skupino, ki pod vodstvom prof. Jožeta Tomaziča pripravlja mladinsko igro v treh dejanjih »Pravljica o pastirju in carju«. Premiera bo verjetno že v marcu

Spopad s „papirnato vojsko“

**Po kilogram težki pokojninski ovtiki -
O šestčlanski družini
receptov, ki toliko,
da ne izpodrinejo
zdravil - Bolničarka
ali administratorka -
ali oboje**

BODICE

• Ljudje si včasih vtepejo v glavo čisto nemogoče stvari. — Preteklo sredo zvečer so si trije gostje v jesenski Kazini vtepli v glavo, da bodo žabirali. Po jahu jih je začelo lele tečaj, ko jih je natakarica odpravila z izgrevom, češ da gostišča nima igralnih kart. (Radoveden sem, s čigavimi kartami so igrali pri sosednjem mihi?) — Torej, Žah!

• Tega lahko dobite, je dejala natakarica, »če boste igrali v sedanji sobi. Kaj ne vidite, da tu nihče ne žabira!«

• To m, pač pa kvarljaj! je odgovoril pobudnik za Žah.

• Ja, vi pa ne hostete je zrasla natakarica in obrnila gostom hrbet.

Skozi vežo na Mestnem trgu št. 30 v Škofji Loki (tam ima prostore Škofjeloska »Mesnila«) se ponuja mimočodčim nenavadnem prizor, ki ga je »ovekovečile objektiv. Izpod tajačočne snežne odeje se je prikazal velikanski kup kosti domačih živali. Sreča, da je mraz; ob poletnih dneh pa se od tam razširja sliša neprijeten vonj... Kaj tega sanitarna inšpekcijska ne vidi?

VAS BODIČAR

Dopolnjevanje predpisov o socialnem in zdravstvenem zavarovanju ter o organizaciji zdravstvenega varstva je vplivalo tudi na povečanje administracije. Ta se je povečevala še hitreje, kot bi bilo treba, in tako priborila tem službam sloves skrajno zbrokratizirnih. Med zavodi za socialno zavarovanje in zavarovanci, med zavodi za socialno zavarovanje in zdravstvenimi zavodi, med prvimi in drugimi zavodi in raznimi statističnimi službami in drugimi se pretakajo tolikane količine najraznovrstnejših tiskovin, da se jih med njimi nemogoče najti. Dovolj je, da človek pol ure posluša naštevanje (za popoln pregled bi bil sicer potreben vsaj en dan) raznih dnevnih, tedenskih, mesečnih, četrletnih, polletnih, letnih poročil, obračunov, analiz in pregledov, utemeljitev, odločb, statističnih poročil, nakazil — in to iz vseh (na tem svetu mogočih) zornih kotov, pa da ga pošteno boli glava. Na ta kup se je venomer le dodajalo, ničesar pa odvzelo.

POTREBNO IN NEPOTREBNO

URADNA UGOTOVITEV:

TAKO ne gre več naprej, vse odvečno je treba odstraniti. TUDI URADNO VPRASANJE:

Kaj je pravzaprav med vsem tem res nepotrebnega? (Mimogrede naj povem, da je v strokovnem biltenu socialnega zavarovanja spet okoli 10 novih vzorcev tiskovin, ki so sle-

dili uveljavljiviti novega zakona.) Začelo se je se je torej proučevanje dejanskih (ne) potrebnih in vsi prizadeti se upravičeno nadejajo, da ne bo predolgo trajalo.

MILAN ZAKELJ, direktor komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj, o administraciji meni med drugim tole: »Ne bi mogel reči, da imajo zdravstveni zavodi zaradi nas toliko dela. Preobremenjujejo jih razne statistike, kar pa urejejo zvezni predpisi. Administracijo med nam in zdravstvenimi zavodi bo težko občutljive zmanjševati, ker imamo le opravka z denarjem in to mora biti pravilno dokumentirano, da sta mogoča pregled in nadzor. V delovnem programu našega zavoda je tudi okoli 20 statistik. Mnoge bi bile lahko kar koristne, če bi jih dobro analizirali in primerni v okviru države in nam

V lekarni

zavarovanca zbranili tudi do kilogram raznih dokumentov. Neketo intervencij je potrebno, da na primer podjetja pošljajo podrobljeno delovnemu razmerju in se jezik, če da smo počasni.«

Na oddelku za pokojninsko zavarovanje sem zvedela, da je takih streljih primerov sorazmerno veliko, skoraj polovica. Enega izmed ovtikov sem si ogledala. Njegov lastnik je bil leta 1950 in-

ko podatkov, da za zdravila včasih skoraj zmanjka prostora. Razen imena zavarovanca moramo vpisati še ime plačnika, njegov sedež, ime in priimek aktivnega zavarovanca, sorodstveno razmerje, če gre za svojca, starost (pri otroku), delodajca in šifro-gospodarske dejavnosti, katastroško številko zemljishča, na katerem stoji podjetje (!), številko ambulantnega kartona, številko zdravstvene knjižice ali kategoriji

Po »administrativni obdelavi« v ambulanti

jih v krajšem času vrnil. To se ne dogaja. Včasih dobljamo kakšno knjižico, v kateri so bili obdelani določeni podatki, vendar za leto ali več nazaj, kar nam ne koristi dovolj. Za prenekatero statistiko je mogoče dvomiti, če ni le sama sebi namen. Za lažje razumevanje naj nekatero navedem: o nesrečah pri delu, o gibanju zadev na zavodu, o invalidskih dajatvah skupaj s statističnimi listi za nove zadave, o rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, o kmečkih zavarovalnicih, o otroškem dodatku, pregled stanja gibanja zavarovancev po gospodarskih dejavnostih, o začasnem delovnem razmerju in začasnem nezaposlenosti, o koriščenju pravic do zdravstva, o nezmožnosti za delo po dejavnosti, o gibanju zaposlenih v samem zavodu, o osebnih dohodkih na zavodu itd. itd.

Zadnjč mi je Tomaž iz Poljanske doline takole solil pamet: »Kaj bi z lekarno Clovek se tudi brez zdravil pocajtač ali pa umre. Jaz na primer sem večkrat bolan, umrem pa skoraj nikoli. Navsezadnje je pa čisto prijetno, če moreš zavojlo dveh tablet romati v lekarino v Škofji Loko. Sploh pa ni dobro, če imaš doma preveč zdravil na kupu. Mimogrede jih zamenjaš pa zamenjaš. Takole — glej! On dan me je neznansko trgal po ušesih. Vzel sem tiste »puljerce« zoper bolečine. Pa več, kaj je bil? Ves dan sem kot obesen letal na straničce. Da bi se znebil te nadlage, sem brž pogolnil neko drugo zdravilo. Zdaj je bil šel vrag. Odtekel kaže cela dolina za mano, češ, da sem se zdravil z »arcučiam« zoper ženske težave. Zato pa čimmanj zdravil v hišo.«

• Kako bi bilo, če bi »Autocenter iz Kranja poskrbel, da bi tudi Golnik dobil tablo z voznim redom avtobusov. To upravljem zato, ker je SAP poskrbel za vozni red svojih avtobusov, ki vozi na Golnik. Izgovor je menda takle: Odhode avtobusov labko vsak potnik preštudira na velikem (in silno zametenem voznom redu), ki je razobeten v vratarunci. Ampak, naj me kokija brcne, če se bo preprost človek spoznal v tisti zmešljavi številki, imen in črk. Preden sem zadnjč preštudiral tisti vozni red, sta mi ušla kar dva avtobusa.«

Vas pozdravlja

validsko upokojen, pozneje se je še zaposlil, da je dosegel delovno dobo. Kmalu potem, ko je bil ponovno upokojen, so delovnemu mestu, na katerem je delal, povisili kategorijo. Potegne se za to, da bi se to poznalo že tudi na njegovi pokojnini. Njegov primer še ni rešen, a do sedaj se je v njegovi mapi nabralo 8 odločb in 92 drugih dokumentov.

ZAVAROVANCI IN RECEPTE

Iz razgovora z upravnikom zdravstvenega doma Kranj, dr. IVANOM COFOM povzemam: »Res moramo delati ogromno statistik, nekatere nove izhajajo iz tega, ker je naša država članica mednarodne zdravstvene organizacije, ki smo ji dolžni pošiljati statistične podatke.«

Vendar pa je mnogo stvari, ki jih je treba in tudi mogoče poenostaviti. Zakaj na primer toliko razlike med zavarovanci. Dejmo jih na delave in uslužence, zasebne obrtnike, kmetijske proizvodnje, na tiste, ki uživajo zdravstveno zaščito za vojaške vojne invalide in iz naslova socialnega skrbstva. Praktično pa so vsi zavarovani. Razen inozemcev se komajda enkrat na leto pojavljajo v zdravstvenem domu kdo, ki je samoplačnik. Kako naj oznamimo dejstvo, da moramo zdravnikov uporabljati kar 6 vrst receptov (enega sedaj opuščamo), ki, v katerih je za enega samega|

jo zavarovanca. Vse to za zdravila, ki velikokrat niso vredna nič 100 dinarjev.«

VMESNI STAVEK: Neki slovenski zdravnik je hotel prezkusiti, če se za vse te podatke, ki zanimata in je eno leto pisal na recepte izmišljene številke. Tega ni nihče opazil.

UBOGE BOLNIČARKE

»Najhuje je v ambulanti, v njih pride v poštev skoraj 30 raznih tiskovin (naštavje bi bilo brezupno) in že večkrat se je postavljalo vprašanje, ali naj za administracijo še naprej uporabljamo bolničarke ali naj jih zamenjam z administratorkami. Zaradi specifičnosti zdravstvene administracije in zaradi potrebe pomoci zdravniku je sedanja rešitev najboljša. Morda bi lahko razmisljali o posebnem profilu zdravstvene administratorke. Do sedanjih višek predstavlja prehod na nov način izplačevanja namenil za čas bolezni do trideset dñi. Zahteve so zelo zapletene, zato hodo bolničarke v ambulanti obiskovale poseben seminar, da se bodo seznanile z novimi načinami.«

Po odhodu iz zdravstvenega doma sam bila popolnoma prepričana, da govorice o birokratiji v zdravstvu niso neutemeljene in da govorjenje v potrebnem stopaju s »papirnato vojsko« ni dovolj. M. S.